

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
תשובה	(2)	(1)	(1)	(4)	(3)	(3)	(4)	(3)	(1)	(1)

שאלה	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
תשובה	(4)	(3)	(2)	(2)	(1)	(2)	(2)	(1)	(3)	(3)

שאלה	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
תשובה	(2)	(2)	(3)	(1)	(1)	(4)	(1)	(2)	(3)	(3)

הסברים

שאלות מילים וביטויים (שאלות 1-4)

1. המשפט: 'דוד חבש את החתך באגד'.

תשובה (1): פירוש המילה 'דלף' הוא משהו שדלף, שטפטף.

תשובה (2): פירוש המילה 'אגד' הוא פלסטר (וגם צרור, חבילה ויחידה צבאית).

תשובה (3): פירוש המילה 'קמין' הוא תנור, אח.

תשובה (4): פירוש המילה 'כפיס' הוא גזיר עץ.

תשובה (2).

2. התשובה היחידה שמתאימה למשפט היא תשובה (1): 'ראובן לא שת לבו לדבר'.

תשובה (1): פירוש המילה 'שתי' הוא לשים וגם טוסיק (שת). פירוש הביטוי 'שת לבו' הוא שם לב.

תשובה (2): פירוש המילה 'משי' הוא זז, נע.

תשובה (3): פירוש המילה 'חתי' הוא פחד.

תשובה (4): פירוש המילה 'דשי' הוא קפל בחולצה.

תשובה (1).

3. פירוש המילה 'דיוטה' הוא קומה.

התשובה היחידה בה המילה מתאימה להקשר היא תשובה (1).

תשובה (1).

4. פירוש הביטוי 'סמוך על שולחנו' הוא נתמך כלכלית על ידיו.

התשובה היחידה בה המילה מתאימה להקשר היא תשובה (4).

תשובה (4).

5. השאלה: **פקק : לחלוץ -**

היחס : לחלוץ זה להסיר את הפקק.
ב' זה להסיר את ה-א'

תשובה (1): מעדר : לנטוע. האם **לנטוע** זה להסיר את המעדר? לא. **לנטוע** זה להכניס שתיל לאדמה, לצורך כך ניתן להיעזר במעדר.

תשובה (2): קולמוס : לכתוב. האם **לכתוב** זה להסיר את הקולמוס? לא. **לכתוב** זה להשתמש בקולמוס (שהוא עט).

תשובה (3): וילון : להסיט. האם **להסיט** זה להסיר את הוילון? כן.

תשובה (4): מפתח : לנעול. האם **לנעול** זה להסיר את המפתח? לא. **לנעול** זה להשתמש במפתח.

תשובה (3).

6. השאלה: **"ניחא" : מתעקש -**

היחס : אדם שאומר "ניחא" אינו מתעקש
אדם שאומר א' אינו ב'

תשובה (1): "הס!" : דומם. האם אדם שאומר "הס!" אינו **דומם**? לא. אדם שאומר "הס!" מנסה לגרום לאחר **לדומם**, כלומר לשתוק.

תשובה (2): "זהירות!" : מסוכן. האם אדם שאומר "זהירות!" אינו **מסוכן**? לא. אדם שאומר "זהירות!" מנסה לגרום למישהו להתרחק ממהו **מסוכן**.

תשובה (3): "עוד!" : מסתפק. האם אדם שאומר "עוד!" אינו **מסתפק**? כן. אדם שאומר "עוד!" אינו **מסתפק** במה שיש ומבקש ממנו תוספת.

תשובה (4): "אחרי!" : מוביל. האם אדם שאומר "אחרי!" אינו **מוביל**? לא. בדיוק להיפך, אדם שאומר "אחרי!" הוא **המוביל**.

תשובה (3).

7. השאלה: **מעולה : טוב -**

היחס : משהו מעולה הוא משהו טוב מאוד.
א' זה ב' מאוד

תשובה (1): מקושט : עטור. האם משהו **מקושט** הוא משהו **עטור** מאוד? לא. משמעות המילה **עטור** היא **מקושט**, אך אין פה הקצנה.

תשובה (2): מרופד : נוח. האם משהו **מרופד** הוא משהו **נוח** מאוד? לא. **מרופד** זה עטוף ב בד, בדרך כלל משהו העטוף ב בד הוא **נוח**, אך לא בהכרח וגם אין פה הקצנה.

תשובה (3): מונח : מוטל. האם משהו **מונח** הוא משהו **מוטל** מאוד? לא. משהו **מוטל** הוא משהו שהושלך נזרק בחוזקה.

תשובה (4): חיוני (הכרחי) : נחוץ. האם משהו **חיוני** הוא משהו **נחוץ** מאוד? כן.

תשובה (4).

8. השאלה : מקווה : מיוחל -

היחס : כאשר מישהו מקווה למשהו, המשהו הזה הופך להיות מיוחל (עבורו).

כאשר מישהו א' למשהו, המשהו הזה ב'

תשובה (1) : מנחם : עצוב. האם כאשר מישהו מנחם מישהו, המישהו הזה **עצוב**? לא. **העצבות** הייתה לפני ה**ניחום**, ולא הניחום גרם לעצבות.

תשובה (2) : נדבק : נגוע. האם כאשר מישהו **נדבק** במשהו, המשהו הזה **נגוע**? לא. מי שנ**דבק** הוא זה ש**נגוע**.

תשובה (3) : מתעב : מאוס. האם כאשר מישהו **מתעב** מישהו, המישהו הזה **מאוס**? כן. **מאוס** זה משהו או מישהו ש**מתעבים** אותו.

תשובה (4) : מוודא : בטוח. האם כאשר מישהו **מוודא** משהו, המשהו הזה **בטוח**? לא. **מוודא** זה בודק האם משהו **בטוח**, ולא גורם לו להיות בטוח.

תשובה (3).

9. השאלה : הצטדק : אשמה -

היחס : הצטדק זה לא לקח על עצמו את האשמה.

א' זה לא לקח על עצמו את ה-ב'

תשובה (1) : הצטנע : שבח. האם ה**צטנע** זה לא לקח על עצמו את ה**שבח**? כן.

תשובה (2) : הצטער : טעות. האם ה**צטער** זה לא לקח על עצמו את ה**טעות**? לא. ה**צטער** זה ביקש סליחה על **טעות** שעשה.

תשובה (3) : התנדב : חובה. האם ה**תנדב** זה לא לקח על עצמו את ה**חובה**? לא. ה**תנדב** זה לקח על עצמו משימה שלא היה חייב לבצע.

תשובה (4) : התאפק : תשוקה. האם ה**תאפק** זה לא לקח על עצמו את ה**תשוקה**? לא. ה**תאפק** זה לא פעל על פי ה**תשוקה** שלו.

תשובה (1).

10. השאלה : להצטייד : להתכונן -

היחס : להצטייד היא חלק מהפעולה להתכונן.

א' זה חלק מהפעולה ב'

תשובה (1) : לאבק : לנקות. האם **לאבק** זה חלק מהפעולה **לנקות**? כן. **לאבק** זה לנקות אבק בלבד.

תשובה (2) : להצטופף : להיצמד. האם ה**הצטופף** זה חלק מהפעולה **להיצמד**? לא. ה**היצמדות** מאפשרת ה**הצטופפות**, איך אין פה אחד שהוא חלק מהשני.

תשובה (3) : להתחזות : להזדהות. האם ה**התחזות** זה חלק מהפעולה **להזדהות**? לא. ה**התחזות** זה **להזדהות** למישהו אחר.

תשובה (4) : להרגיל : להסתגל. האם ה**להרגיל** זה חלק מהפעולה **להסתגל**? לא. ה**הסתגל** זה **להרגיל** את עצמך.

תשובה (1).

החלפת אותיות (שאלות 11-14)

11. (1) ההורים התרו בילדיהם שלא להתקרב יתר על המידה למזורה.
(2) עדר הכבשים לחך עשב במזרון ההר.
(3) "יפה אינה עובדת במזור זה", השיב המזכיר לפונים.
(4) שמשון נוהג לשתות/לגמוע שני בקבוקי מים בכל יום.
השלשה המתאימה היא מ.ד.ר.

תשובה (4)

12. (1) רבים מבעלי המניות המשיכו להחזיק בהן גם לאחר שאיבדו מערכן.
(2) ממצאי המחקר מחזקים את השערות החוקרים.
(3) צבאות האויב כבשו את הגבעות השולטות/חולשות על העיר.
(4) שתי המשפחות טוענות לחזקה על חלקת האדמה שבקצה הכפר.
השלשה המתאימה היא ח.ז.ק.

תשובה (3)

13. (1) נגינה בנבל נדירה במוזיקה הפופולרית.
(2) סמי התגנב לאולם ומיהר להיבלע בהמון.
(3) נבל/ גנב! החזר לי מיד את מה שלקחת!
(4) הסופר ש"י עגנון כתב נובלות רבות.
השלשה המתאימה היא נ.ב.ל.

תשובה (2)

14. (1) נשלחתי לכאן מטעמה של גברת לוי.
(2) הוא יכול לחרוץ גורלות בהבל פיו.
(3) החלטתי להתפטר וטעמי עמי.
(4) חבל שהחמצת את נאומה של ענת. לדעתי היא דיברה דברי טעם/הבל.
השלשה המתאימה היא ט.ע.מ.

תשובה (2)

השלמת משפטים (שאלות 15-19)

15. המלחין טרנובסקי _____ את הייעוד שקיבל עליו: הוא מעולם לא _____ לכתוב לחנים מורכבים, _____ להלחין נעימות פשוטות וקליטות בעבור צרכני התרבות הפופולארית. _____ אוהבים להאזין להן.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): המלחין טרנובסקי **מגשים** את הייעוד שקיבל עליו: הוא מעולם לא **התיימר** לכתוב לחנים מורכבים, **אלא הכריז על כוונתו** להלחין נעימות פשוטות וקליטות בעבור צרכני התרבות הפופולארית. **ואכן, יצירותיו מתנגנות במצעדי הפזמונים, ורבים** אוהבים להאזין להן.

המשפט בנוי משני חלקים וקישור: מה ייעודו של המלחין, מה קורה בפועל והאם ייעודו הוגשם או לא (זה הקישור). נבדוק את הייעוד ומה קורה בפועל ואז נבדוק האם הייעוד הוגשם או לא.

ייעודו של המלחין היה לכתוב לחנים פשוטים ופופולריים. בפועל, יצירותיו אכן פופולריות. מכאן שהוא הגשים את ייעודו, ולכן התשובה נכונה.

תשובה (1).

16. הגנרל פיט נחל _____ במלחמתו נגד צרפת: ניצחונותיו הימיים _____ לידי הכרעה במלחמה, וכיבוש המושבות הצרפתיות מעבר לים, שנועד להרוס את התשתית היבשתית של הצרפתים שם, הוכח _____, משום שהסב לאויב _____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): הגנרל פיט נחל **הצלחה רבה** במלחמתו נגד צרפת: ניצחונותיו הימיים **הביאו** לידי הכרעה במלחמה, וכיבוש המושבות הצרפתיות מעבר לים, שנועד להרוס את התשתית היבשתית של הצרפתים שם, הוכח **כמעשה נבון**, משום שהסב לאויב **רק נזק של מה בכך**.

המשפט פותח בטענה (נחל הצלחה או לא) ולאחר מכן פירוט שמכיל שני חלקים (הניצחונות הימיים וכיבוש המושבות). נבדוק אם כל אחד מהחלקים מתאים לטענה שבתחילת המשפט.

לפי תחילת המשפט, הגנרל נחל הצלחה רבה. הניצחונות הימיים הביאו לידי הכרעה במלחמה (זו בהחלט הצלחה) וכיבוש המושבות גרם רק נזק קל לאויב (זו לא ממש הצלחה רבה). החלק השני אינו מתאים לטענה, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): הגנרל פיט נחל **אכזבה מרה** במלחמתו נגד צרפת: ניצחונותיו הימיים **לא הביאו** לידי הכרעה במלחמה, וכיבוש המושבות הצרפתיות מעבר לים, שנועד להרוס את התשתית היבשתית של הצרפתים שם, הוכח **כצעד בזבזני**, משום שהסב לאויב **רק נזק של מה בכך**.

הגנרל נחל אכזבה מרה. הניצחונות הימיים **לא** הביאו לידי הכרעה במלחמה (זו בהחלט אכזבה) וכיבוש המושבות גרם רק נזק קל לאויב (גם זו אכזבה). שני החלקים מתאימים לטענה, ולכן התשובה נכונה.

תשובה (2).

17. גברת קלמנטיין, מורה למנדולינה במכון ללימודי מוזיקה, _____ בהוראת נגינה בשיטה _____. לטענתה, _____ הונהגה במכון שיטת הוראה פרטנית, _____ היו התלמידים מסוגלים לנגן כהלכה.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): גברת קלמנטיין, מורה למנדולינה במכון ללימודי מוזיקה, **אינה תומכת** בהוראת נגינה בשיטה **פרטנית**. לטענתה, **אילו** הונהגה במכון שיטת הוראה פרטנית, **אין ספק שבתוך זמן קצר** היו התלמידים מסוגלים לנגן כהלכה.

המשפט מורכב משני חלקים עיקריים: בחלק הראשון מתוארת דעתה של הגברת בנוגע לשיטת לימוד מסוימת, ובהמשך מפורטת טענתה זו. נבדוק אם שני החלקים תואמים.

בחלק הראשון נאמר שהגברת אינה תומכת בלימוד פרטני, כלומר היא מעדיפה לימוד קבוצתי. בחלק השני נאמר שאם היה לימוד פרטני התלמידים היו מצליחים במהרה לנגן היטב. שני החלקים מנוגדים, ולכן התשובה נפסלת.

פברואר 2011 - הסברים לפרק 2 בחשיבה מילולית

תשובה (2): גברת קלמנטין, מורה למנדולינה במכון ללימודי מוזיקה, **דוגלת** בהוראת גגינה בשיטה **קבוצתית**. לטענתה, **לולא** הונהגה במכון שיטת הוראה פרטנית, **אין ספק שבתוך זמן קצר** היו התלמידים מסוגלים לנגן כהלכה.

בחלק הראשון נאמר שהגברת תומכת בלימוד קבוצתי. בחלק השני נאמר שאם לא היה לימוד פרטי (כלומר, אם היה לימוד קבוצתי) התלמידים היו מצליחים במהרה. שני החלקים מתאימים, ולכן התשובה נכונה.

תשובה (2).

18. יש חולים אשר _____ לקחת תרופות שמטרתן להקל על הסימפטומים של מחלתם, וזאת _____ העובדה שהם _____ שעצם החלשתם של הסימפטומים _____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): יש חולים אשר **נרתעים** מלקחת תרופות שמטרתן להקל על הסימפטומים של מחלתם, וזאת **עקב** העובדה שהם **חוששים** שעצם החלשתם של הסימפטומים **תגרום להם לקבל פחות תשומת לב מהסובבים אותם**.

המשפט בנוי משני חלקים עיקריים. בחלק הראשון נאמר מה יחסם של החולים כלפי תרופות המקלות על הסימפטומים של המחלה. בחלק השני מוסבר מדוע יחסם הוא כזה. נבדוק אם החלק השני מסביר את החלק הראשון.

בחלק הראשון נאמר שהחולים נרתעים מהתרופות המקלות על הסימפטומים. בחלק השני נאמר כי הסיבה לכך היא שהם חוששים לאבד את תשומת ליבם של הסובבים עקב החלשת הסימפטומים. החלק השני אכן מסביר את הראשון, ולכן התשובה נכונה.

תשובה (1).

19. יום לפני הבחירות צפה הסקר _____ לענתבי. "אם _____", הצהיר הכתב הפוליטי, "אוכל את כובעי". לנוכח תוצאות הבחירות, שבהן _____, נראה כי הוא _____ לאכול את כובעו.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): יום לפני הבחירות צפה הסקר **ניצחון לסנדרסון ומפלה** לענתבי. "אם **יתבדו תוצאות הסקר**", הצהיר הכתב הפוליטי, "אוכל את כובעי". לנוכח תוצאות הבחירות, שבהן **הפסידה ענתבי לסנדרסון**, נראה כי הוא **יאלץ** לאכול את כובעו.

המשפט בנוי מכמה חלקים: מה טען הסקר, מה קרה בפועל ומה על הכתב לעשות לאור זאת. נבדוק אם החלקים מתאימים זה לזה.

הסקר טען שסנדרסון תנצח. בפועל ניצחה סנדרסון. כלומר, תוצאות הסקר היו נכונות, כלומר לא נתבדו ולכן הכתב אינו צריך לאכול את כובעו. התשובה נפסלת.

תשובה (2): יום לפני הבחירות צפה הסקר **מפלה לסנדרסון וניצחון** לענתבי. "אם **יתבדו תוצאות הסקר**", הצהיר הכתב הפוליטי, "אוכל את כובעי". לנוכח תוצאות הבחירות, שבהן **הפסידה ענתבי לסנדרסון**, נראה כי הוא **יהיה פטור מלאכול את כובעו**.

הסקר טען שענתבי תנצח. בפועל ניצחה סנדרסון. כלומר, תוצאות הסקר נתבדו ולכן הכתב צריך לאכול את כובעו. התשובה נפסלת.

תשובה (3): יום לפני הבחירות צפה הסקר **מפלה הן לסנדרסון והן** לענתבי. "אם **תזכה מי מהן בבחירות**", הצהיר הכתב הפוליטי, "אוכל את כובעי". לנוכח תוצאות הבחירות, שבהן **נבחרה ענתבי ואילו סנדרסון הפסידה**, נראה כי הוא **יאלץ** לאכול את כובעו.

הסקר טען שהשתיים יפסידו. בפועל אחת מהן ניצחה. כלומר, תוצאות הסקר נתבדו ולכן הכתב צריך לאכול את כובעו. התשובה נכונה.

תשובה (3).

20. השאלה: לפניך משפט שיש פגם בהיגיון הפנימי שלו:

אתה יכול לעשות היכרות ראשונה עם אדם רק אם הכרת אותו קודם לכן.

איזו מהאפשרויות הבאות לתיקון המשפט תביא לידי כך שהוא יהיה בעל היגיון פנימי תקין?

פיתרון: נבדוק את התשובות:

תשובה (1): המרת "אתה" ב"אתה לא", ו"רק אם" ב"חוץ מבמקרים שבהם"

לאחר השינוי שמציעה התשובה, המשפט יהיה:

אתה לא יכול לעשות היכרות ראשונה עם אדם חוץ מבמקרים שבהם הכרת אותו קודם לכן. משפט זה אינו הגיוני, שכן במקרים בהם מכירים מישהו קודם לכן, לא ניתן לעשות עימו הכרות ראשונה, ואילו ממשפט זה משתמע שכן.

תשובה (2): המרת "רק אם" ב"משום ש", ו"קודם לכן" ב"זה לא כבר"

לאחר השינוי שמציעה התשובה, המשפט יהיה:

אתה יכול לעשות היכרות ראשונה עם אדם משום שהכרת אותו זה לא כבר. משפט זה אינו הגיוני, שכן במקרים בהם מכירים מישהו קודם לכן, לא ניתן לעשות עימו הכרות ראשונה, ואילו ממשפט זה משתמע שכן.

תשובה (3): המרת "אתה" ב"אין אתה", ו"רק אם" ב"אם"

לאחר השינוי שמציעה התשובה, המשפט יהיה:

אין אתה יכול לעשות היכרות ראשונה עם אדם אם הכרת אותו קודם לכן. משפט זה הגיוני. באמת לא ניתן לעשות היכרות ראשונה עם אדם שכבר מכירים.

תשובה (3).

21. **השאלה:** אלי: "מהעובדה שצבעי שמן נמכרים יותר מצבעי מים אני מסיק כי צבעי שמן נוחים יותר לשימוש מצבעי מים".

איזו מהאפשרויות הבאות עשויה לחזק את מסקנתו של אלי?

פיתרון: נתבונן בתשובות:

תשובה (1): כמות הצבע הדרושה לציור תמונה בצבעי שמן גדולה מהכמות הדרושה לציור תמונה באותו הגודל בצבעי מים.

תשובה זו מספקת הסבר חלופי להסבר שהציע אלי. הסיבה שבגללה קונים יותר צבעי שמן, היא שדרושה כמות גדולה יותר לכל ציור, ולא בגלל שצבעי שמן נוחים יותר לעבודה. הסבר חלופי זה מחליש את מסקנתו של אלי.

תשובה (2): צבעי שמן יקרים יותר מצבעי מים.

תשובה זו מעוררת ציפייה לכך שימכרו יותר צבעי מים, אך על פי הנתונים ההיפך הוא הנכון. סתירה זו מחזקת את ההנחה שיש לצבעי שמן יתרון על צבעי מים (שאינו במחיר), ולפיכך מחזקת גם את מסקנתו של אלי (שיש להם יתרון בנוחות). זוהי התשובה הנכונה.

תשובה (2).

22. **השאלה:** נשות עין-שיזף תמיד דוברות אמת, ונשות נווה-אלון תמיד משקריות, אלא אם כן הן משוחחות עם אישה מעין-שיזף.

איזה מהמשפטים הבאים אינו יכול להיות משפט שבתיה, הגרה באחד משני היישובים, אמרה לפנינה, הגרה בנווה-אלון?

פיתרון: בשאלה זו עלינו לקבוע איזה מהמשפטים שבתשובות אינו יכול להיות המשפט שאמרה בתיה לפנינה הגרה בנווה-אלון. מכיוון שאיננו יודעים היכן מתגוררת בתיה, נבדוק, לגבי כל תשובה את שני המצבים: בתיה מתגוררת בעין-שיזף, ובתיה מתגוררת בנווה-אלון.

תשובה (1): "אני מעין-שיזף".

אם בתיה מתגוררת בעין-שיזף היא דוברת אמת, ולכן ייתכן שאמרה משפט זה. תשובה זו אפשרית ולכן אין צורך לבדוק את המצב השני.

תשובה (2): "אני מנוה-אלון".

אם בתיה מתגוררת בעין-שיזף היא דוברת אמת, ולכן לא ייתכן שתאמר כי היא מנוה-אלון, שכן זהו שקר. נבדוק את המצב השני. אם בתיה מנוה-אלון, הרי שכאשר היא מדברת עם תושבת נוה-אלון עליה לשקר, ולכן לא ייתכן שאמרה כי היא מנוה-אלון. מכאן שתשובה זו אינה אפשרית כלל, ולכן היא התשובה הנכונה.

תשובה (2).

23.

בשאלה זו נתונות שתי טענות:

טענה א': אם על אחד מצדיו של קלף **לא** מופיע עיגול, גם על צידו האחר **לא** מופיע עיגול.
טענה ב': אם על אחד מצדיו של קלף **לא** מופיע משולש, על צדו האחר מופיע משולש.
עלינו לקבוע, איזו מהטענות מפריך קיומו של קלף שעל צידו האחד מופיע ריבוע ועל צידו השני מופיע עיגול. נבדוק כל אחת מהטענות בנפרד ביחס לקלף הנתון.
טענה א' מדברת על קלפים שעל אחד מהצדדים שלהם **לא** מופיע עיגול. על אחד מצדיו של הקלף הנתון מופיע ריבוע (שאינו עיגול) ולכן, על פי טענה א' גם על צידו האחר **לא** אמור להופיע עיגול. אך, על צידו האחר של הקלף **כן** מופיע עיגול, ולכן קיומו מפריך את טענה א'.
טענה ב' מדברת על קלפים שעל אחד מהצדדים שלהם **לא** מופיע משולש. על אחד מצדיו של הקלף הנתון מופיע ריבוע (שאינו משולש) ולכן, על פי טענה ב' על צידו האחר אמור להופיע משולש. אך, על צידו האחר של הקלף **כן** מופיע עיגול ולא משולש, ולכן קיומו מפריך גם את טענה ב'.

תשובה (3).

24.

בשאלה זו נתון כי במחקר שנערך בפינלנד נמצא כי בקרב מעשנים יש יותר מחלות כבד, אך אין יותר מחלות לב (למרות שידוע שעישון מזיק ללב). צירוף של שלוש מהתשובות יוצר הסבר לממצאי המחקר, ועלינו לקבוע מי התשובה הנותרת. בכל התשובות ישנה התייחסות לאלכוהול. ראשית נחפש תשובה שמקשרת בין הניסוי המתואר לבין אלכוהול. זוהי תשובה (3), על פיה בפינלנד נהוג לעשן תוך כדי אלכוהול. כלומר, הנבדקים המעשנים, גם שתו אלכוהול. כעת עלינו לקשר בין האלכוהול לכבד וללב. תשובה (2) טוענת שאלכוהול משפר את תפקוד הלב. כלומר, תשובה זו מסבירה מדוע בפינלנד מעשנים אינם סובלים מיותר מחלות לב (האלכוהול מאזן את העישון). תשובה (4), על פיה אלכוהול מזיק לכבד, מסבירה מדוע יש יותר מחלות לב בקרב מעשנים (שגם שותים אלכוהול). לסיכום, צירוף תשובות (2), (3) ו-(4) יוצר הסבר לממצאי הניסוי ותשובה (1) היא התשובה הנותרת.

תשובה (1).

הבנת הנקרא (שאלות 25-30)

25.

השאלה: איזו מהקביעות הבאות **אינה** חלק מ"תמונת העולם המקובלת של מדענים רבים" (שורה 3) המוצגת בקטע?

פיתרון: בפסקה הראשונה מתוארת תמונת העולם המקובלת על מדענים רבים. נבדוק, איזו מהקביעות שבתשובות אינה מופיעה בפסקה:

בשורה 7 נאמר: "אפילו אירועים שסבירותם זעומה ביותר חייבים להתרחש אי שם" (תשובה (2)).

בשורה 8 נאמר: "מספר כוכבי הלכת המיושבים הוא אינסופי" (תשובה (3)).

בשורה 6 נאמר: "המרחב אינסופי בגודלו וכי החומר מפוזר בו באופן אחיד כמעט" (תשובה (4)).

בשום מקום בפסקה **לא** נאמר כי המרחק בין הכוכבים הוא קבוע (תשובה (1)).

תשובה (1).

26.

השאלה: לאיזה מהאירועים הבאים מתייחס ההיגד "אירועים שסבירותם זעומה ביותר" (שורה 7) בהקשר שבו הוא מופיע בקטע?

פיתרון: בתחילת הפסקה הראשונה נשאלת השאלה: האם יש אי שם אדם הזהה לך בכל...? בשורה 7 נאמר שגם אירועים שסבירותם נמוכה ביותר חייבים להתרחש אי שם, ולאחר מכן נטען שישנם אינסוף כפילים לכל אדם בכוכבי לכת אחרים. זוהי התשובה לשאלה שנשאלה בתחילת הפסקה. ניתן להסיק כי האירועים שסבירותם נמוכה הינם הימצאותו של כפיל לכל אדם.

תשובה (4).

27. השאלה: הטענה כי יקומיהם של הכפילים שלנו שווים בגודלם לגודלו של יקומנו (שורות 14-15) שקולה לטענה כי -

פיתרון: בפסקה השנייה מוגדר היקום שלנו, המכונה גם היקום הנצפה כנפח האופק הקוסמי שלנו. בשורות 14-15 נאמר שבדומה ליקום שלנו, ביקומים של הכפילים הם כדורים בעלי גודל שווה. כלומר, בעלי נפח אופק קוסמי שווה.

תשובה (1).

28. השאלה: הגעתן של אניות מעבר לקו האופק (שורות 20-21) מוצגת בקטע כמקבילה ל-

פיתרון: בפסקה השלישית נאמר שכפי שאוניות מתגלות לעינינו כאשר הן מגיעות מעבר לאופק, כך גופים הנמצאים מעבר לאופק הקוסמי יתגלו לנו כאשר היקום הנצפה יתרחב מכיוון שהזמן שיחלוף יאפשר לאור ממקור מרוחק יותר להגיע אלינו. כלומר, הגעת האניות מוצגת בקטע כמקבילה להגעת האור ממקומות רחוקים.

תשובה (2).

29. השאלה: איזה מהגורמים הבאים יכול להיות דוגמה לגופים שמדובר עליהם בשורה 21?

פיתרון: בשורה 21 מתייחסים לגופים המצויים מעבר לאופק הקוסמי. על פי הנאמר בפסקאות הקודמות, גופים אלו הם גופים הנמצאים ביקומים אחרים, המקבילים ליקום שלנו.

תשובה (3).

30. השאלה: הקביעה כי סביר שלא נזכה לראות מישהו מכפילינו מבוססת על העובדה ש-

פיתרון: בתחילת הפסקה האחרונה נאמר שסביר שכולנו נמות לפני שיתגלו הכפילים שלנו לעינינו. בפסקה השלישית נאמר שהיקום הנצפה מתרחב בשיעור של שנת אור אחת בכל שנה. על פי הפסקה השנייה גודל היקום הנצפה כרגע הוא 14 מיליארד שנות אור. ועל פי הפסקה הראשונה סביר שהכפיל שלנו נמצא במרחק של 10^{28} בחזקת 10 מטרים מכדור הארץ. משילוב הדברים הללו עולה שכדי לראות את הכפיל, עלינו לראות למרחק של 10 בחזקת 10^{28} מטרים מכדור הארץ, אך אנו רואים רק למרחק של 14 מיליארד שנות אור. הקביעה שכולנו נמות לפני שנראה את כפילינו מבוססת על העובדה ש- 10^{28} בחזקת 10 מטרים הם הרבה יותר מ-14 מיליארד שנות אור.

תשובה (3).
